

Mít zodpovědnost za vlastní život

Téma cesty k samostatnosti mladých lidí s postižením je dlouhodobě řešené a diskutuje se v různých rovinách. V rámci projektu „**Rodina je jednou z nevyhnutelných podmínek štěstí**“ zorganizoval 18. 2. 2016 partner projektu Centrum pro rodinu a sociální péči z.s. v Ostravě setkání zástupců sociálních služeb, správy kraje, školství, pečujících a mladých lidí s postižením u kulatého stolu, aby společně diskutovali na téma „**Školou život nekončí**“. Kdy vlastně osamostatňování začíná, kdo je za co zodpovědný a co může ze své pozice udělat?

Tranzitní program, který patří pod službu sociální rehabilitace, představily Mgr. Jana Cieslarová a Bc. Magdalena Poláková z organizace Asistence o.p.s. Praha. Vznikl z potřeb studentů Jedličkova ústavu, kteří po skončení studia nevěděli, co dál. Cílovou skupinou jsou lidé s tělesným a kombinovaným postižením ve věku 16-64 let, uživateli služby jsou však většinou studenti kolem 20 let. Tranzitní program je podporuje při přechodu ze školy do běžného života, zaměřuje se na všechny oblasti - hledání práce, praxe, volný čas, mezilidské vztahy. Pomocí konzultací si mohou uživatelé služby utvořit vlastní představu o svém budoucím životě a profesním zaměření. Principem je zjistit, co člověk sám chce a co potřebuje. Za tyto lidi totiž často rozhoduje jejich okolí. Služba je podporuje, ukazuje cesty, možnosti. K plánování si uživatel může přizvat i rodinu nebo přátele. Pomocí absolvovaných praxí, které si s podporou služby sami zařizují, získávají potřebné dovednosti k uplatnění se na otevřeném trhu práce, mohou pokračovat ve studiu či smysluplně využívat svůj čas.

„A pokud má klient s tělesným či kombinovaným postižením nereálné sny? Jak s tímto potom pracujete?“ zeptala se paní Magda Majo, která byla vyhlášena Zaměstnancem roku 2013 na otevřeném trhu práce, přestože má kvadruspastickou formu DMO, těžkou tupozrakost a používá invalidní vozík.

„Klient si na to musí přijít sám, nejsme v pozici, kdy bychom ho měli odrazovat. Možná je jeho cíl nereálný, ale může směřovat k tématu. Možná nebude pracovat ve vysněné profesi, ale cílem může být to, že se dostane třeba do komunity lidí se stejnými zájmy a bude spokojený“ odpověděla jí Mgr. Jana Cieslarová, a dodala „samozřejmě mnoho dětí či mladých lidí s hendikepem zažije zklamání, ale tak je to i u lidí bez hendikepu, kteří si tímto mnohdy musí projít“.

Často je student se specifickými potřebami či tělesným postižením motivován, aby studoval další a další obory, s cílem udržet se ve škole do 26 let, protože najít praxi či zaměstnání je velmi těžké a většinou bezúspěšné. V současné době je velmi malá nabídka oborů, ze kterých si může mládež se specifickými potřebami vybrat, a když už si i profesi vybere, najdou se různá omezení.

Naše organizace je partnerem v projektu "Rodina je jednou z nevyhnutelných podmínek štěstí" podpořeného grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.

www.fondno.cz a www.eegrants.cz

„Snažíme se studentům nastavit podmínky na míru, protože studium je přípravou na jeho budoucí uplatnění. Někteří rodiče žádají ve škole maximální podporu, ale studentovi se jí potom v praxi nebude dostávat. Jiní rodiče si to naopak uvědomují, a podpory chtějí méně. Uvědomuji si, že někdy se jedná o studium pro studium. Podpora ze strany školy by měla být přiměřená budoucí realitě“ vyjádřila se k problému paní Mgr. Libuše Kobylová ze Speciálně pedagogického centra Frýdek - Místek. Jednou z možností rozšíření nabídky oborů pro studium se jeví i alternativní formy návazného vzdělávání formou akreditovaných kurzů.

V tomto směru i rodiče potřebují radu, jaký pro své dítě s postižením vybrat obor, který by reagoval na jeho skutečné schopnosti a možnosti. „Budeme přemýšlet, jak zefektivnit vzdělávací služby pro děti s handicapem, protože jejich potřeby jsou velmi individuální“, zapojila se do diskuze paní Ing. Andrea Nytrová z Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

„Společným cílem je neprotahovat školní docházku, aniž by to studenta připravovalo na jeho budoucí zaměstnání. Škola nemůže suplovat sociální služby a naopak sociální služby zase školu v jiném směru.

Škola poskytuje potřebné sociální prostředí, je důležité a přirozené vzdělávat se a setkávat s vrstevníky. Důvodem setrvávání by však nemělo být to, že neexistuje pro mladé lidi se zdravotním znevýhodněním návaznost, co a jak dál po absolvování základní a střední školy. Kromě odborného vybavení do života rozvíjí a posiluje samostatnost, sebeúctu i zodpovědnost za sebe sama“ uzavřela diskusi paní Mgr. Květa Staňková z Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, která průběh setkání moderovala. I mladí lidé se specifickými potřebami chtějí převzít zodpovědnost za svůj život a být přínosem pro společnost, a to s adekvátní podporou svého okolí.

Centrum pro rodinu a sociální péči z.s.

Naše organizace je partnerem v projektu "Rodina je jednou z nevyhnutelných podmínek štěstí" podpořeného grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.

www.fondnno.cz a www.eeagrants.cz